

Ο αντισημιτισμός στον 20ό αιώνα

Ενότητα 12: Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας.

Μαρία Καβάλα
Ιστορικός, μεταδιδακτορική διδάσκουσα
Τμήμα Πολιτικών Επιστημών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Οι χρήσεις των *Πρωτοκόλλων των Σοφών της
Σιών* σήμερα. Μια περιδιάβαση στον κόσμο.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα ενότητας

1. Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας
 - i. «Αντισιωνιστικές» χρήσεις του πλαστογραφήματος στον αραβομουσουλμανικό κόσμο

Σκοποί ενότητας

- Σκοπός αυτής της ενότητας είναι να συμβάλει στην αποδόμηση των σύγχρονων αντισημιτικών – αντισιωνιστικών μύθων και αφηγήσεων.

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Ο αντισημιτισμός σήμερα έχει αλλάξει μορφή. Συχνά συνδέεται με έναν ριζοσπαστικό και δαιμονολογικό αντισιωνισμό, που δαιμονοποιεί το Ισραήλ και τον «σιωνισμό». Αυτή η δαιμονοποίηση δεν βοηθάει σε μία σε βάθος πολιτική κριτική στο Ισραήλ, όταν αυτό απαιτείται.

Σε αυτόν τον δαιμονολογικό λόγο, η καταγγελία του «παγκόσμιου σιωνισμού» (ή του «διεθνούς»), *«αναμειγνύει στην πραγματικότητα το στιγματισμό μιας μορφής εθνικισμού (του σιωνισμού), που ενίοτε καταγγέλλεται ως «ρατσισμός», με την καταγγελία του κοσμοπολιτισμού και του παγκοσμιισμού»* (Taguieff, 2004, σ. 72).

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Η ορολογία αναδεικνύει και την εξέλιξη των θεωριών συνωμοσίας σχετικά με τους Εβραίους. Η θεωρία για την «παγκόσμια εβραϊκή συνωμοσία» επαναδιατυπώθηκε στις δεκαετίες του 1960 και του 1970 κάπως διαφορετικά ως «παγκόσμια σιωνιστική συνωμοσία», και πιο πρόσφατα, ως «παγκόσμια αμερικανοσιωνιστική συνωμοσία».

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Μπορούμε να διακρίνουμε μία νέα θεώρηση του Εβραίου ως ενσάρκωσης μιας θανάσιμης απειλής η οποία μεταφράζεται μέσω του ριζοσπαστικού ή απόλυτου αντισιωνισμού, τον οποίο μπορούμε να αναγνωρίσουμε από δύο χαρακτηριστικά:

«πρώτον, την άρνηση του δικαιώματος ύπαρξης του κράτους του Ισραήλ και τη ρητή θέληση να καταστραφεί το εβραϊκό κράτος·

δεύτερον, την κατηγορία του «ρατσισμού» που στοχεύει τους Εβραίους ως «σιωνιστές» — κάθε Εβραίος εκλαμβάνεται ως «σιωνιστής» μέχρις αποδείξεως του εναντίου» (Taguieff, 2004, σ. 72).

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Οι Εβραίοι κατηγορήθηκαν έτσι ότι είναι λαός εξολοθρευτής και μία απειλή για ολόκληρη την ανθρωπότητα. Αυτή η επαναδιατύπωση του αντιεβραϊκού πολιτικού μύθου, η οποία παγκοσμιοποιήθηκε από τα τέλη του 20ού αιώνα, είχε απροκάλυπτα ως όχημα το ριζοσπαστικό ισλαμισμό (εκδοχή Αλ Κάιντα ή ιρανική εκδοχή) (Taguieff, 2010).

Το 1980 μάλιστα, ο αγιατολάχ Χομεινί προσέδωσε νομιμοποίηση στη συνωμοσιολογική θέση σύμφωνα με την οποία οι Ηνωμένες Πολιτείες κυριαρχούνταν από τούς «κακόβουλους Εβραίους» και ότι Εβραίοι και Αμερικανοί ήταν, συνεπώς, οι απόλυτοι εχθροί του Ισλάμ.

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Στην ιστορία των μορφών εβραιοφοβίας του 20ού αιώνα, το μείζον φαινόμενο μετά το επεισόδιο των ναζί, υπήρξε ο εξισλαμισμός του αντιεβραϊκού λόγου (Wistrich, 2002, κα 2010· Rubenstein, 2010). Αυτός ο εξισλαμισμός δεν περιορίζεται στην επίκληση στίχων του Κορανίου ή ορισμένων χαντίθ. Συνίσταται στο να υψώνει, ρητά ή άρρητα, την τζιχάντ εναντίον των Εβραίων σε έκτη θρησκευτική υποχρέωση που πρέπει να σέβεται κάθε μουσουλμάνος.

Αυτή ήταν η κατάληξη της δογματικής επανερμηνείας του Ισλάμ, η οποία ξεκίνησε τη δεκαετία του 1930 από τούς ιδεολόγους των Αδελφών Μουσουλμάνων καθώς και από τον «Μεγάλο Μουφτή» της Ιερουσαλήμ Χατζ Αμίν αλ-Χουσεϊνί (Haj Amin al-Husseini, 1895-1974).

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Οι κληρονόμοι των παραπάνω ιδεολογικών προταγμάτων είναι οι ριζοσπαστικές ισλαμιστικές ομάδες που ασκούν τρομοκρατία, άρα δολοφονούν άμαχους, για να αγωνιστούν εναντίον των εχθρών τους, στην πρώτη σειρά των οποίων τοποθετούν τούς Εβραίους.

Από τούς ιθύνοντες της Αλ Κάιντα μέχρι εκείνους της Χαμάς, της Ισλαμικής Τζιχάντ ή της λιβανοϊρανικής Χεζμπολάχ, όλοι είναι στρατευμένοι σε έναν ολοκληρωτικό πόλεμο εναντίον των Εβραίων, που προϋποθέτει την προσφυγή στις επιθέσεις αυτοκτονίας που διαπράττονται από τις «ανθρωποβόμβες», δολοφόνους τους οποίους οι ισλαμιστές ηγέτες δοξάζουν ως «μάρτυρες».

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Στη ριζοσπαστική ισλαμική αντίληψη, Εβραίοι και Χριστιανοί αποτελούν το αντικείμενο ενός και του αυτού μίσους που στοχεύει τους Δυτικούς, τους οποίους καταγγέλλει ως διεφθαρμένους και διαφθορείς.

Αλλά ο χειρότερος από τους Δυτικούς είναι πλέον «ο Εβραίος» ή «ο σιωνιστής».

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Ο ριζοσπαστικός αντισιωνισμός συμβαδίζει με τον αντιαμερικανισμό, και μαζί εντάσσονται στο πλαίσιο ενός λυσσαλέου αντιδυτικισμού.

Αυτός είναι ο μεγάλος μετασχηματισμός που συντελέστηκε στην αναπαράσταση του Εβραίου, κατά τη διάρκεια του δεύτερου μισού του 20ού αιώνα: σταδιακά ο εβραϊκός λαός αποανατολικοποιήθηκε ή αποσημιτοποιήθηκε για να εκδυτικισθεί ριζικά (Taguieff, 2008).

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Αυτός ο μετασχηματισμός στην ιδεολογία έχει πρακτικές συνέπειες: τροφοδοτεί την αντιεβραϊκή τρομοκρατία με έναν ισχυρό τρόπο νομιμοποίησης. Αλλά καθιστά επίσης πιθανή και αποδεκτή, και μάλιστα επιθυμητή, την καταστροφή του εβραϊκού κράτους που καταγγέλλεται ως περιττό κράτος.

Σύμφωνα με τον Ταγκιέφ, απέναντι στην υποτιθέμενη νέα μορφή του απόλυτου Κακού, στο Ισραήλ, η μοναδική λογική που επιβάλλεται είναι εκείνη της ολοκληρωτικής εξάλειψης.

Θα λέγαμε ότι στη νέα παγκοσμιοποιημένη εβραιοφοβία, το σύνθημα «Θάνατος στο Ισραήλ!» αντικατέστησε το σύνθημα «Θάνατος στους Εβραίους!».

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και τη δημιουργία του Κράτους του Ισραήλ (1948), από τις αρχές της δεκαετίας του '50, την επαύριο της κρίσης του Σουέζ, αλλά κυρίως μετά τον πόλεμο των Έξι Ημερών (Ιούνιος 1967), το πλαστογράφημα των Πρωτοκόλλων των Σοφών της Σιών θα χρησιμοποιηθεί μαζικά στην εκστρατεία κατά του «παγκόσμιου σιωνισμού» από την προπαγάνδα των περισσότερων αραβικών, και ευρύτερα μουσουλμανικών χωρών.

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

**«Αντισιωνιστικές» χρήσεις του
πλαστογραφήματος στον αραβομουσουλμανικό
κόσμο.**

Το φθινόπωρο του 1951 δημοσιεύθηκε στο Κάιρο η αραβική μετάφραση (η πρώτη από μουσουλμάνο) μιας αγγλικής παραλλαγής των *Πρωτοκόλλων* (της παραλλαγής του Victor E. Marsden, που εκδόθηκε από την αντισημιτική ομάδα The Britons, Λονδίνο, 1921). Την μετάφραση έκανε ο Muhammad Khalifa al-Tunsi και έφερε τον τίτλο *Ο εβραϊκός Κίνδυνος. Τα Πρωτόκολλα των Σοφών της Σιών*.

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Τον Απρίλιο του 1957 βγαίνει στο Κάιρο μια νέα αραβική έκδοση των *Πρωτοκόλλων*, η οποία επανεκδόθηκε το 1959 με τον τίτλο *Κομμουνισμός και σιωνισμός*.

Οι Ισλαμικές Εκδόσεις στη Βηρυτό, επανεκδίδουν τον Νοέμβριο του 1967 τη γαλλική παραλλαγή των *Πρωτοκόλλων*, η οποία είχε δημοσιευθεί το 1921 από τον οίκο Grasset με εισαγωγή του Roger Lambelin (φιλομοναρχικού συνδεδεμένου με την Action Francaise), προσθέτοντας έναν συνωμοσιολογικό και σφοδρά «αντισιωνιστικό» πρόλογο από τον Faez Ajjaz.

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Πίσω από τον λόγο της νόμιμης αντίστασης στους «σιωνιστές» επιδρομείς και εισβολείς αναγνωρίζει κανείς ένα σχήμα ερμηνείας του πολέμου κατά του Ισραήλ που απορρέει από μια ευρέως διαδεδομένη κοσμοθεωρία του αραβοϊσλαμικού κόσμου: ο πόλεμος κατά του Ισραήλ, που βασίζεται στην αρχή της πλήρους απόρριψης αυτού του «ξένου σώματος» (ή αυτού του «καρκινώματος»), δεν είναι ένας πόλεμος μεταξύ εθνών, αλλά ένας πόλεμος που δικαιούνται να διεξαγάγουν οι αραβικοί και μουσουλμανικοί λαοί κατά των επαναστατημένων *dhimmis* της Εγγύς Ανατολής (δηλαδή των Εβραίων) για να τους εκδιώξουν από μια αραβομουσουλμανική γη που κατέχουν παράνομα και διά της βίας, και -από τη σκοπιά των φονταμενταλιστών- για να αποκαταστήσουν τον ισλαμικό νόμο.

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Δύο δεκαετίες αργότερα, το 1987, ο Wajih Abu-Zikri δημοσίευσε στο Κάιρο ένα «αντισιωνιστικό» βιβλίο με τον τίτλο *Οι Πρώτοι τρομοκράτες. Οι νέοι μας γείτονες, το οποίο συνδυάζει την αναφορά στα Πρωτόκολλα, τα οποία θεωρεί γνήσια, με μία σειρά από επιχειρήματα που αμφισβητούν το Ολοκαύτωμα.*

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Ο μύθος της εβραϊκής συνωμοσίας διείσδυσε ακόμη και στον ακαδημαϊκό χώρο:

- το 1990 έγινε στο Πανεπιστήμιο του Καΐρου η υποστήριξη μιας διδακτορικής διατριβής με τον τίτλο *Τα «Πρωτόκολλα των Σοφών της Σιών» και η απειλή [που αντιπροσωπεύουν] για την ισλαμική πίστη.*
- Το αρμόδιο πανεπιστημιακό τμήμα αποφάσισε να εκδώσει τη διατριβή αυτή και να την χρησιμοποιήσει ως διδακτική ύλη, αγνοώντας εσκεμμένα ίσως ότι τα Πρωτόκολλα ήταν πλαστό κείμενο.

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Το 1994, δημοσιεύθηκε στο Κάιρο μια νέα, επικαιροποιημένη αιγυπτιακή έκδοση, η οποία πληροφορούσε τον αναγνώστη ότι οι Εβραίοι «κρύβουν από τον κόσμο τα σατανικά τους σχέδια» και τη «συνωμοσία τους εναντίον μας», αλλά τα σχέδια αυτά «αποκαλύπτονται προς μεγάλη τους απογοήτευση στο βιβλίο αυτό».

Ανάτυπα της έκδοσης αυτής, που κυκλοφορούσαν στον αραβικό πληθυσμό του Ισραήλ, ανακαλύφθηκαν από τις ισραηλινές αρχές το 2002.

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

- Η τηλεόραση χρησιμοποιήθηκε επίσης για αντισιωνιστική προπαγάνδα. Η τηλεοπτική σειρά «Ο Καβαλάρης χωρίς άλογο», παραγωγής 2001-2002, με παραγωγό τον διάσημο κωμικό Mohamed Sobhi, ο οποίος υποδύεται και τον κύριο ρόλο, γνώρισε πολύ μεγάλη επιτυχία στον αραβικό κόσμο.
- Η σειρά αυτή υποτίθεται ότι αφηγείται την ιστορία της Μέσης Ανατολής από το 1855 έως το 1917, όπως την είδε ένας Αιγύπτιος που πολέμησε εναντίον των Βρετανών κατακτητών και του σιωνιστικού κινήματος.

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Στις 17 Νοεμβρίου 2001, το εβδομαδιαίο έντυπο της Αιγύπτου *Roz Al-Youssuf* παρουσίαζε τη σειρά με τα εξής λόγια:

«Για πρώτη φορά, ο δημιουργός της σειράς θίγει με θάρρος το θέμα των είκοσι τεσσάρων Πρωτοκόλλων των Σοφών της Σιών, αποκαλύπτοντας την αλήθεια για τα Πρωτόκολλα και δείχνοντας ότι εκφράζουν, ως τις μέρες μας, την πολιτική του Ισραήλ, τη ρίζα των πολιτικών του επιδιώξεων και του ρατσισμού του [...]» (Taguieff 2006, σ. 141).

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Η πρώτη σκηνή της σειράς τοποθετείται στο 1948, μετά την αποχώρηση των τεσσάρων αραβικών στρατών και τη σιωνιστική εισβολή στη γη της Παλαιστίνης. Από κει ξεκινά μια αναδρομή που τοποθετεί τον θεατή στα μέσα του δέκατου ένατου αιώνα.

Στο ίδιο εβδομαδιαίο έντυπο, ο Sobhi διευκρινίζει: *«Χάρη στη σειρά, θα αποκαλύψω την αλήθεια για όλα τα Πρωτόκολλα των Σοφών της Σιών που εφαρμόστηκαν ως τις μέρες μας, με τρόπο θεατρικό, κωμικό, ιστορικό, τραγικό, ρομαντικό και μέσα από ένα εθνικό πρίσμα».* (ο.π.)

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Όπως μας μεταφέρει ο Taguieff, ο ανταποκριτής της *Libération* στο Κάιρο αναφέρει ότι όσοι λένε ότι έχουν δει τη σειρά, επιβεβαιώνουν ότι αποκλειστικός της στόχος είναι να αποδείξει την ύπαρξη μιας εβραϊκής συνωμοσίας για την υποδούλωση των αραβικών Κρατών. Το πρώτο επεισόδιό της (που θα είχε σαράντα ένα επεισόδια) μεταδόθηκε στις 6 Νοεμβρίου 2002 από το δεύτερο εθνικό κανάλι της Αιγύπτου και τον ιδιωτικό δορυφορικό σταθμό Dream TV.

Η σειρά μεταδόθηκε παράλληλα από την ιρακινή τηλεόραση και το A1-Manar, το τηλεοπτικό κανάλι της Χεζμπολάχ που εκπέμπει από τον Λίβανο. Η ευρύτητα μετάδοσης της σειράς αναδεικνύει την αποδοχή αλλά και επιτελούσε ένα στόχο.

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Μέσω της μετάδοσής του από καλωδιακά και δορυφορικά κανάλια, το προπαγανδιστικό αυτό εγχείρημα έκανε τον γύρο του κόσμου και μετατράπηκε σε όργανο ιδεολογικής κατήχησης των μουσουλμάνων όλων των χωρών και, αναμφίβολα, πλήθους μεταναστών από τις χώρες του Μαγκρέμπ και της Εγγύς Ανατολής, που είχαν ευαισθητοποιηθεί από τις «αντισιωνιστικές» εικόνες της ισραηλινοπαλαιστινιακής διαμάχης και βρίσκονταν σε διάφορες περιοχές της Ευρώπης ή των Η.Π.Α.

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Όλα τα επεισόδια της ιστορίας αυτής, που διέπεται από τη σύγκρουση, Ισραήλ και Παλαιστίνης, δύο διαφορετικών αρχών διεκδίκησης, διαβάστηκαν υπό το παραμορφωτικό πρίσμα του συνωμοσιολογικού αντισιωνισμού.

Ο τελευταίος για μια ακόμη φορά, χωρίς να αντιμετωπίζει ιστορικά και να παρακολουθεί την εξέλιξη του παραπάνω ζητήματος μέσα στο χρόνο, χωρίς να διακρίνει τις διαφοροποιήσεις, αναγορεύει τους Παλαιστίνιους σε θύματα μιας «σιωνιστικής» ή «αμερικανοσιωνιστικής συνωμοσίας» και απλοποιεί ένα τόσο περίπλοκο πια θέμα φανατίζοντας τις εκατέρωθεν πλευρές.

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

- *«Από τη δεκαετία του 1990 και μετά, τα διεθνή ισλαμιστικά δίκτυα αποτελούν το κύριο όχημα της παγκόσμιας διάδοσης των Πρωτοκόλλων και των συναφών ή παραγώγων συνωμοσιολογικών κειμένων.*
- *Διάφοροι «ισλαμικάζι» επικαλέστηκαν το «ντοκουμέντο» αυτό ως απόδειξη της «εβραϊκής συνωμοσίας» ή βρέθηκαν να έχουν στην κατοχή τους αντίτυπα των Πρωτοκόλλων.*
- *Σήμερα, η αναφορά στα Πρωτόκολλα υπάρχει σε όλους τους ισλαμιστικούς λόγους, από το FSI της Αλγερίας, την κρατική προπαγάνδα της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Ιράν και τον Τύπο της Σαουδικής Αραβίας ως την παλαιστινιακή Χαμάς.*
- *Στο Ιράκ, τη Συρία, τη Λιβύη και την Τυνησία γίνονται διαρκώς νέες επανεκδόσεις των Πρωτοκόλλων ως όπλο στον ιδεολογικό αγώνα κατά του Ισραήλ». (Taguieff 2006, σ. 145)*

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

- Η επιμονή στις θεωρίες συνωμοσίας μέσα από τη χρήση των Πρωτοκόλλων επιβεβαιώνεται και από τον γύρο του κόσμου του μύθου. Τη δεκαετία του '90 τα *Πρωτόκολλα* ξεκίνησαν μια νέα σταδιοδρομία στις μετακομμουνιστικές χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, αρχίζοντας από τη Ρωσία και την Πολωνία.
- Στη Ρουμανία, τη Βουλγαρία και την Ουγγαρία έγιναν επανεκδόσεις των *Πρωτοκόλλων*.
- Το ίδιο και στην Ελλάδα, την Αυστραλία και την Αργεντινή.
- Τέλος, στην Ινδία, το Πακιστάν και την Ιαπωνία παρατηρείται ένα περίεργο ενδιαφέρον για αυτό το περιβόητο ντοκουμέντο.

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Ο σύγχρονος αντιεβραϊκός λόγος διέπεται από τα παρακάτω στοιχεία, όπως τα συνοψίζει ο χριστιανός φονταμενταλιστής Uno Massami και μας μεταφέρονται από τον Pierre Lavelle (“Les ecrits anti-Semites japonais. Essai d’interpretation”, *Lignes*, 19, Μάιος 1993, σ. 158-202, στον Taguieff 2006, σ. 148-149) . Ότι ο εβραϊκός λαός έχει τρία χαρακτηριστικά:

1. Μια ακλόνητη πίστη στην Παλαιά Διαθήκη.
2. Σταθερή προσήλωση στην ιδέα της δημιουργίας ενός κόσμου όπου οι Εβραίοι δεν θα υφίστανται πλέον κακομεταχείριση, δηλ. στην εγκαθίδρυση μιας παγκόσμιας εβραϊκής κυβέρνησης.
3. Την πεποίθηση ότι ο εβραϊκός λαός έχει επιλεγεί από τον Θεό για να κυβερνήσει τον κόσμο.

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

- Στους κόλπους του εβραϊκού λαού, ο οποίος συνέχεται από αυτήν την πίστη και αυτές τις αντιλήψεις, η ηγετική ομάδα με την υψηλότερη θέση και τη μεγαλύτερη δύναμη είναι το διεθνές εβραϊκό κεφάλαιο, ένα «σκιώδες Κράτος» που επηρεάζει ολόκληρο τον κόσμο.
- Οι Εβραίοι που συνέρρευσαν στις Ηνωμένες Πολιτείες στις αρχές του αιώνα έχουν θέσει σήμερα υπό τον πλήρη έλεγχο τους την πολιτική, την οικονομία και την άμυνα της μεγαλύτερης χώρας του κόσμου.

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Το 1989, ο Ιάπωνας συγγραφέας Υνο δημοσίευσε δύο κείμενα σε αυτό το μήκος κύματος. *Γνωρίζοντας τους Εβραίους καταλαβαίνουμε την εποχή μας και Η οικονομική Στρατηγική των Εβραίων για το 1992*, για να ακολουθήσει, τον Δεκέμβριο του 1990, *Η Αντεπίθεση του Χίτλερ*.

Στο τελευταίο επιχειρεί να νομιμοποιήσει τον χιτλερικό αντισημιτισμό, ενώ επιχειρεί την αμφισβήτηση του Ολοκαυτώματος, δείχνοντας έτσι την ιδεολογική σύζευξη που έχει επέλθει τόσο στη Δύση όσο και τον αραβομουσουλμανικό κόσμο ανάμεσα στη θεωρία της παγκόσμιας εβραϊκής συνωμοσίας και την άρνηση του Ολοκαυτώματος (πλήρης ή μερική άρνηση της ύπαρξης των θαλάμων αερίων, άρνηση της ιστορικής πραγματικότητας της γενοκτονίας των Εβραίων της Ευρώπης από τους Ναζί ή υποβάθμιση της έκτασης της κλπ.).

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

- Η προπαγανδιστική σύνθεση που προκύπτει από τα παραπάνω (οι «εβραιοαμερικανοί») μπορεί να ερμηνευθεί ως τρόπος έκφρασης ενός ανταγωνιστικού αντιαμερικανισμού, που εκμεταλλεύεται τα αντιδυτικά συναισθήματα.
- Η σύγχρονη μυθολογία γύρω από τον Εβραίο τον σκιαγραφεί ως την πεμπτούσια του Δυτικού ανθρώπου με αμερικανικό πρόσωπο.

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

«Στην περίπτωση της Ιαπωνίας, θα μπορούσαμε να κάνουμε λόγο για έναν αντισημιτισμό απομίμησης ή εισαγωγής, μια πολιτιστική μόδα ή μια ιδεολογική μεταμόσχευση σε ένα έθνος όπου δεν υπάρχει παράδοση εβραιοφοβίας, αλλά όπου ο αντισημιτισμός μπορεί να συγχωνευτεί με έναν ανταγωνιστικό αντιαμερικανισμό στη βάση της ιδέας ότι η αμερικανική δύναμη τελεί υπό τον έλεγχο των Εβραίων» (Taguieff 2006, σ. 153).

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Στο σημείο αυτό θα ήταν καλό να διαχωρίσουμε τον «πλειοψηφικό αντισημιτισμό των ΜΜΕ, ένα είδος φθηνής κίτρινης παραφιλολογίας, που έκανε την εμφάνιση του κατά τη δεκαετία του '80» (και εντάσσεται στο είδος της «φιλολογίας της αγωνίας» (Lavelle 1993, σ. 193), «μιας πολιτικο-πολιτισμικής ιδιαιτερότητας της Ιαπωνίας) από τις εκφάνσεις του πολιτικού αντισημιτισμού της άκρας δεξιάς, ο οποίος είναι αναμφίβολα μειοψηφικός, πρωτοεμφανίστηκε το 1919 και δεν διαφέρει καθόλου από τα δυτικά πρότυπα τα οποία μιμείται» (Taguieff 2006, σ. 153).

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

Τα ερωτήματα που δημιουργούνται από τις ποικίλες και συνεχείς χρήσεις των *Πρωτοκόλλων* είναι τα εξής:

- Πώς είναι δυνατό το έγγραφο αυτό να κάνει τον γύρο του κόσμου, έχοντας διατηρήσει ακέραια την επιρροή του, ενώ το πλατύ κοινό, στον δυτικό κόσμο τουλάχιστο, είχε πληροφορηθεί από τα μέσα του 1921 ότι αποτελεί προϊόν απάτης;
- Σε τι οφείλεται αυτή η ανησυχητική αντίσταση του πλαστογραφήματος στα επιχειρήματα που αποκαλύπτουν την αλήθεια γι' αυτό;
- Από γενική άποψη, πώς είναι δυνατό να εξηγήσουμε ότι, σε έναν πολιτισμό που αναγορεύει την ορθολογικότητα σε ύψιστη αρχή, το ανορθολογικό μπορεί να διαθέτει τόσο μεγάλη δύναμη επίδρασης;

Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας

- Παρότι θεωρητικά διανύουμε την εποχή της απομάγευσης του κόσμου, καταφεύγουμε τελικά στην επαναμάγευσή του μέσα από πολιτικούς μύθους και φανταστικές αφηγήσεις.
- Σε αυτούς τους πολιτικούς μύθους και τις φανταστικές αφηγήσεις κατασκευάζονται απόλυτοι εχθροί, αόρατοι, παντοδύναμοι και σατανικοί.
- Τα *Πρωτόκολλα των Σοφών της Σιών*, με την αδιάκοπη κυκλοφορία τους εδώ κι έναν αιώνα περίπου, κατασκευάζουν και διαδίδουν τον μύθο του Εβραίου κυρίαρχου και συνωμότη, του αιώνιου εχθρού του ανθρωπίνου γένους.

Επίλογος

Οι διαλέξεις για το μάθημα ο αντισημιτισμός στον 20ό αι. ολοκληρώνονται σε αυτό το σημείο με την ελπίδα ότι το μάθημά στο σύνολό του σας βοήθησε να αποδομήσετε πολιτικούς μύθους και φανταστικές αφηγήσεις, που ξεκίνησαν στον ευρωπαϊκό χώρο, σχετικά με την ιδιαίτερη άρνηση ή το μίσος που έχει διαμορφωθεί εναντίον των Εβραϊκών πληθυσμών ανά τους αιώνες αλλά κυρίως σχετικά με την ιδιαίτερη μορφή που λαμβάνει αυτή η άρνηση κατά τον 20ό αι. με τραγική έκφρασή της το βιομηχανικό θάνατο 6 εκ. εβραϊκού πληθυσμού από τους ναζί. Ελπίζουμε ακόμη ότι το μάθημα συνέβαλε στο να εξηγήσετε ιστορικά και επιστημονικά στερεοτυπικές αντιλήψεις και ιδέες και τους κινδύνους που εγκυμονούν οι ιδέες αυτές, ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσεων των κοινωνιών.

Βιβλιογραφία

- Taguieff Pierre-André, *Ο μύθος των «Σοφών της Σιών»*, Πόλις, Αθήνα 2006.
- Taguieff Pierre-André, *Τι είναι αντισημιτισμός*, Πόλις, Αθήνα 2011.
- Traverso Enzo, *Οι ρίζες της ναζιστικής βίας*, Εκδόσεις του 21^{ου} αιώνα, Αθήνα 2013.
- Ψαρράς Δημήτρης, *Το μπεστ σέλερ του μίσους. Τα "Πρωτόκολλα των σοφών της Σιών" στην Ελλάδα, 1920-2013*, Πόλις, Αθήνα 2013.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Μαρία Καβάλα. «Ο αντισημιτισμός στον 20ό αιώνα. Σύγχρονες μεταμορφώσεις της εβραιοφοβίας». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS366/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Μαρία Ραμματά
Θεσσαλονίκη, χειμερινό εξάμηνο 2014-2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

